

OECD *Multilingual Summaries*

OECD Science, Technology and Industry Scoreboard 2015

Summary in Greek

Read the full book on: [10.1787/sti_scoreboard-2015-en](https://doi.org/10.1787/sti_scoreboard-2015-en)

Επιστήμη, Τεχνολογία και Βιομηχανία: Πίνακας Αποτελεσμάτων του ΟΟΣΑ, Έκδοση 2015

Περίληψη στα ελληνικά

Η οικονομική ύφεση τείνει να επιταχύνει τις διαρθρωτικές αλλαγές και να δημιουργεί νέες προκλήσεις και ευκαιρίες. Από την έκθεση «Επιστήμη, Τεχνολογία και Βιομηχανία: Πίνακας Αποτελεσμάτων 2015» προκύπτει ότι οι χώρες μέλη του ΟΟΣΑ και οι κύριες οικονομίες μη μέλη του Οργανισμού έχουν αρχίσει να ξεπερνούν την κρίση, επενδύοντας όλο και περισσότερο στο μέλλον.

Οι επενδύσεις στην καινοτομία αυξάνονται

Έως το 2013 οι συνολικές δαπάνες έρευνας και ανάπτυξης (E&A) στη ζώνη του ΟΟΣΑ αυξήθηκαν κατά 2,7% σε πραγματικούς όρους, ανερχόμενες σε 1,1 τρισεκατομμύρια δολάρια ΗΠΑ, ενώ το μερίδιό τους στο ΑΕΠ παρέμεινε αμετάβλητο από το 2012 στο 2,4%. Η αύξηση αυτή οφειλόταν κυρίως στην επιχειρηματική E&A, ενώ οι κρατικές δαπάνες E&A μειώθηκαν λόγω των μέτρων για τη δημοσιονομική εξυγίανση. Η καινοτομία δεν εξαρτάται μόνο από τις επενδύσεις σε E&A, αλλά επίσης σε συμπληρωματικά στοιχεία όπως το λογισμικό, ο σχεδιασμός και το ανθρώπινο κεφάλαιο, δηλαδή, στο κεφάλαιο που βασίζεται στη γνώση. Οι επενδύσεις στο βασισμένο στη γνώση κεφάλαιο δεν επηρεάστηκαν από την κρίση και, σύμφωνα με στοιχεία για το 2013, αυξάνονται σε όλους τους τομείς της οικονομίας.

Σημαντικό είναι το «μείγμα» έρευνας

Από τη δεκαετία του '80 και έπειτα οι δαπάνες του ΟΟΣΑ για τη βασική έρευνα αυξάνονταν ταχύτερα από όσο για την εφαρμοσμένη έρευνα και την πειραματική ανάπτυξη, αντικατοπτρίζοντας την έμφαση πολλών εθνικών αρχών στη χρηματοδότηση της επιστημονικής έρευνας. Η βασική έρευνα παραμένει ιδιαίτερα συγκεντρωμένη στα πανεπιστήμια και σε κρατικά ερευνητικά ιδρύματα. Ένα σημαντικό ποσοστό της E&A που διενεργείται στα εν λόγω ιδρύματα αφιερώνεται στην ανάπτυξη στην Κορέα (35%) και την Κίνα (43%). Συνολικά το 2013 οι δαπάνες της Κίνας για τη βασική έρευνα ήταν σχετικά περιορισμένες (4%) σε σύγκριση με τις περισσότερες χώρες του ΟΟΣΑ (17%), οι δε δαπάνες E&A παραμένουν προσανατολισμένες κυρίως στην ανάπτυξη υποδομής επιστήμης και τεχνολογίας (E&T), δηλαδή σε κτίρια και εξοπλισμό.

Η αποδιοργανωτική καινοτομία επιτρέπει την επόμενη παραγωγική επανάσταση

Μία νέα γενιά τεχνολογιών ΤΠΕ, όπως αυτές που σχετίζονται με το Διαδίκτυο των πραγμάτων, τα μαζικά δεδομένα, την κβαντική υπολογιστική, καθώς και ένα κύμα εφευρέσεων στον τομέα των προηγμένων υλικών και στην υγεία, θέτουν τα θεμέλια για το βαθύ μετασχηματισμό του τρόπου που θα εργαζόμαστε και θα ζούμε στο μέλλον. Την περίοδο 2010-12 οι Ηνωμένες Πολιτείες, η Ιαπωνία και η Κορέα κατείχαν την πρώτη θέση στις εφευρέσεις στους εν λόγω τομείς, καθώς αντιπροσώπευαν συλλογικά πάνω από το 65% των οικογενειών διπλωμάτων ευρεσιτεχνίας που κατατέθηκαν στην Ευρώπη και τις Ηνωμένες Πολιτείες. Ακολουθούσαν η Γερμανία, η Γαλλία και η Κίνα.

Η κρατική στήριξη της επιχειρηματικής E&A αυξάνεται, όμως ο ρόλος της ζήτησης είναι σημαντικός

Οι επιχειρήσεις που επενδύουν σε E&A είναι πιο πιθανό να εισάγουν καινοτομίες. Το 2015, 28 χώρες μέλη του ΟΟΣΑ χρησιμοποιούν φορολογικά κίνητρα για την E&A για να στηρίξουν την επιχειρηματική E&A. Η στήριξη αυτή ανερχόταν σε σχεδόν 50 δισεκατομμύρια δολάρια ΗΠΑ το 2013. Σημαντική επίσης για την καινοτομία είναι η ζήτηση. Η συμμετοχή στην αγορά προμηθειών είναι πιο διαδεδομένη στις μεγάλες επιχειρήσεις από όσο στις ΜΜΕ, και οι επιχειρήσεις που καινοτομούν είναι πολύ πιο πιθανό να συμμετέχουν σε αυτή από όσο μη καινοτόμες.

Η επιστημονική αριστεία βασίζεται σε κέντρα έρευνας και σε δίκτυα συνεργασίας

Ένας μικρός αριθμός κέντρων αριστείας συνεχίζει να δεσπόζει στο χώρο της επιστήμης και της καινοτομίας. Κατά την περίοδο 2003-12, τα 22 από τα κορυφαία 30 πανεπιστήμια με την υψηλότερη σχετική απήχηση ανήκαν στις Ηνωμένες Πολιτείες. Τα κορυφαία 30 ερευνητικά ιδρύματα υψηλής απήχησης, κατά κανόνα δημόσια, είναι διασκορπισμένα σε 14 διαφορετικές χώρες, στις οποίες συγκαταλέγονται και χώρες μη μέλη του ΟΟΣΑ. Τέσσερις χώρες, συγκεκριμένα οι Ηνωμένες Πολιτείες, το Ηνωμένο Βασίλειο, η Γερμανία και η Κίνα, συγκέντρωναν όλες μαζί το 50-70% των δημοσιεύσεων με την υψηλότερη απήχηση σε όλους τους επιστημονικούς κλάδους. Η διεθνής συνεργασία έχει ήδη διπλασιαστεί από το 1996 φτάνοντας σχεδόν το 20% όλων των επιστημονικών δημοσιεύσεων το 2013. Οι Ηνωμένες Πολιτείες συνεχίζουν να διαδραματίζουν πρωταγωνιστικό ρόλο στα επιστημονικά δίκτυα, τόσο ως προορισμός όσο και ως πηγή επιστημόνων.

Η καινοτομία αιχμής είναι ιδιαίτερα συγκεντρωμένη μεταξύ των εταιρειών E&A

Το 2012, οι 2.000 κορυφαίες εταιρείες E&A και το δίκτυο συγγενών εταιρειών τους (500.000) αντιπροσώπευαν περισσότερο από το 90% της παγκόσμιας επιχειρηματικής E&A και το 66% των οικογενειών διπλωμάτων ευρεσιτεχνίας που κατατέθηκαν στους πέντε μεγαλύτερους οργανισμούς πνευματικής ιδιοκτησίας παγκοσμίως. Μεταξύ των 2.000 κορυφαίων εταιρειών 250 πολυεθνικές αντιπροσώπευαν το 70% των δαπανών E&A, το 70% των διπλωμάτων ευρεσιτεχνίας, σχεδόν το 80% των διπλωμάτων ευρεσιτεχνίας στον τομέα των ΤΠΕ και το 44% των καταθέσεων εμπορικών σημάτων. Η έδρα των περισσότερων (55%) και των θυγατρικών τους (40%) ήταν στις Ηνωμένες Πολιτείες και την Ιαπωνία. Πάνω από το 80% των στοιχείων πνευματικής ιδιοκτησίας που προστατεύονται στην Ευρώπη και τις Ηνωμένες Πολιτείες από τους κορυφαίους 2.000 επενδυτές E&A με παγκόσμιους τελικούς ιδιοκτήτες στο Χονγκ Κονγκ στην Κίνα, στις Βερμούδες, στην Ιρλανδία και στα Νησιά Καϋμάν δημιουργούνται από τις ξένες συγγενείς εταιρείες που βρίσκονται κυρίως στις Ηνωμένες Πολιτείες και την Κίνα.

Οι παγκόσμιες αλυσίδες αξίας παραμένουν κυρίως περιφερειακές

Ο διεθνής κατακερματισμός της παραγωγής επεκτάθηκε ταχέως, με τα ενδιάμεσα προϊόντα να αντιπροσωπεύουν σήμερα περίπου το 50% του παγκόσμιου εμπορίου σε μεταποιημένα αγαθά. Η Ανατολική και Νοτιοανατολική Ασία (το «ασιατικό εργοστάσιο») παρουσιάζει όλο και πιο υψηλό βαθμό ενοποίησης και αποτελεί βασικό παράγοντα της παγκόσμιας παραγωγής. Η δε Κίνα είναι πρωταρχικός προμηθευτής ενδιάμεσων προϊόντων σε πολλές οικονομίες της Νοτιοανατολικής Ασίας που βρίσκονται σε μεταγενέστερα στάδια της αλυσίδας παραγωγής. Έως το 2014 η Κίνα είχε ξεπεράσει τον Καναδά και το Μεξικό και έγινε ο μεγαλύτερος προμηθευτής μεταποιημένων ενδιάμεσων προϊόντων για τις Ηνωμένες Πολιτείες. Η γεωγραφική εμβέλεια των αλυσίδων αξίας παραμένει κυρίως περιφερειακή, αντανakλώντας τους δεσμούς μεταξύ της Ευρώπης, των χωρών της Βορειοαμερικανικής Συμφωνίας Ελευθέρων Συναλλαγών και των χωρών της Ανατολικής και Νοτιοανατολικής Ασίας, με το ρόλο των περιφερειακών δικτύων να διαφέρει ανά τομέα.

Περισσότεροι εργαζόμενοι απασχολούνται στις παγκόσμιες αλυσίδες αξίας

Ο αριθμός των θέσεων εργασίας στις παγκόσμιες αλυσίδες αξίας αυξήθηκε μεταξύ του 2011 και του 2013 στις περισσότερες ευρωπαϊκές χώρες και τις Ηνωμένες Πολιτείες. Το ίδιο συνέβη με το ποσοστό των υψηλά ειδικευμένων εργαζομένων που απασχολούνται κατά μήκος των αλυσίδων αξίας. Το 2013, σχεδόν 60 εκατομμύρια εργαζόμενοι στον επιχειρηματικό κλάδο σε 21 χώρες της ΕΕ και στις Ηνωμένες Πολιτείες απασχολούνταν σε αλυσίδες αξίας, με περίπου το 36% εξ αυτών σε θέσεις εργασίας υψηλής ειδίκευσης. Η κάλυψη της εξωτερικής ζήτησης απαιτεί σχετικά μεγάλα ποσοστά εργαζομένων με χαμηλή και υψηλή ειδίκευση, ενώ η εγχώρια ζήτηση βασίζεται περισσότερο σε επαγγέλματα μέσης ειδίκευσης.

Η κρίση και οι πιο μακροπρόθεσμες τάσεις άλλαξαν τη ζήτηση εργασίας

Όλο και μεγαλύτερο μέρος της ζήτησης για μεταποιημένα αγαθά στον ΟΟΣΑ καλύπτεται από εργαζομένους σε αναδυόμενες οικονομίες. Από την κρίση και έπειτα, τόσο οι μεγάλες όσο και οι μικρές επιχειρήσεις κατάργησαν θέσεις εργασίας ιδιαίτερα στον τομέα της μεταποίησης. Στην Ευρώπη η κρίση έπληξε κυρίως τα επαγγέλματα ρουτίνας - στα οποία τα καθήκοντα των εργαζομένων έχουν αυτοματοποιηθεί, έχουν εκχωρηθεί σε τρίτους (outsourced) και/ή έχουν μεταφερθεί σε ξένη χώρα (offshored)-, ενώ στις Ηνωμένες Πολιτείες πλήγηκαν επίσης οι θέσεις εργασίας που δεν περιλαμβάνουν καθήκοντα ρουτίνας (π.χ. διευθυντικές θέσεις). Η ανάκαμψη κατά το 2011-12 αύξησε τις θέσεις εργασίας σε όλα τα επαγγέλματα στις Ηνωμένες Πολιτείες, ενώ στην Ευρώπη αυξήσεις σημειώθηκαν μόνο στις θέσεις εργασίας που δεν περιλαμβάνουν καθήκοντα ρουτίνας.

Οι επιτυχημένες επιχειρήσεις επενδύουν στις ικανότητες των εργαζομένων

Οι οργανωτικές ικανότητες των επιχειρήσεων, ιδιαίτερα η ικανότητά τους να διαχειρίζονται την παραγωγή κατά μήκος των παγκόσμιων αλυσίδων αξίας, καθώς και τις δεξιότητες και τα καθήκοντα των εργαζομένων αποτελούν μερικές από τις πιο σημαντικές κινητήριες δυνάμεις της επίδοσης των επιχειρήσεων και της επιτυχίας τους στις παγκόσμιες αγορές. Σύμφωνα με υπολογισμούς, οι επενδύσεις σε οργανωτικά στοιχεία κυμαίνονται μεταξύ 1,4% και 3,7% της προστιθέμενης αξίας. Η συναφής προς την επιχείρηση κατάρτιση επιτρέπει στους εργαζομένους να αντεπεξέλθουν στις αλλαγές και παράλληλα συμβάλλει στη βελτίωση της παραγωγικότητας. Σύμφωνα με υπολογισμούς, οι επενδύσεις στην κατάρτιση ανέρχονταν στο 6-7% της προστιθέμενης αξίας το 2011-12, με την κατάρτιση κατά την εργασία να αντιπροσωπεύει το 2,4%.

© OECD

Η περίληψη αυτή δεν αποτελεί επίσημη μετάφραση του ΟΟΣΑ.

Η αναπαραγωγή της περίληψης αυτής επιτρέπεται υπό την προϋπόθεση ότι παρατίθεται το δικαίωμα αποκλειστικής εκμετάλλευσης του ΟΟΣΑ, καθώς και ο τίτλος της πρωτότυπης έκδοσης.

Οι Πολύγλωσσες Περιλήψεις είναι μεταφρασμένα αποσπάσματα των δημοσιευμάτων του ΟΟΣΑ που εκδόθηκαν αρχικά στην αγγλική και τη γαλλική γλώσσα.

Διατίθενται δωρεάν στο Ηλεκτρονικό Βιβλιοπωλείο του ΟΟΣΑ www.oecd.org/bookshop

Για περισσότερες πληροφορίες επικοινωνήστε με το Τμήμα Δικαιωμάτων και Μεταφράσεων της Διεύθυνσης Δημοσίων Υποθέσεων και Επικοινωνιών του ΟΟΣΑ μέσω ηλεκτρονικού ταχυδρομείου στη διεύθυνση: rights@oecd.org ή μέσω φαξ: +33 (0)1 45 24 99 30.

OECD Rights and Translation unit (PAC)

2 rue André-Pascal, 75116

Paris, France

Επισκεφτείτε τον ηλεκτρονικό μας κόμβο www.oecd.org/rights

Read the complete English version on OECD iLibrary!

© OECD (2015), *OECD Science, Technology and Industry Scoreboard 2015*, OECD Publishing.

doi: 10.1787/sti_scoreboard-2015-en